

Hodnocení diplomové práce Venduly Auzké Fanfikce a její didaktické využití.

Opírajíc se o svou bakalářskou práci, jež měla charakter především inici-
ační a na niž je v práci diplomové několikrát odkázáno, soustředí autorka tento-
krát pozornost na možnosti didaktické aplikace fanfikcí. Vzhledem k jisté vý-
lučnosti tématu i k úrovni, na níž autorka problematiku zvládá, nebudu marnit
čas hodnocením (či „hodnocením“) kvalit dílčích stránek práce a věnuji se pod-
statnému.

Vzhledem k chaosu, jenž momentálně vládne v souvislosti s problemati-
kou maturit či přijímacích zkoušek na různé typy škol, se zpochybňováním pro-
fesionálních kvalit jedinců či skupin na tomto typu zkoušek (či testů) se podílejících
(dochází dokonce k jejich propouštění!), je téma kupodivu náhle vzácně aktuál-
ní. Mohou skutečně fanfikce náhle a nečekaně vystoupit ze své (zejména) anglo-
jazyčné „ulity“ a exotické výlučnosti a začít působit jakkoliv v rámci výuky na
českých školách? Opravdu lze od amatérsky reflektovaných pohádek o Harry
Potterovi, od mloků Scamanderů či jiných seriálových potvůrek přistoupit k se-
riózním rozpravám o náročné kreativě středoškolských či vysokoškolských in-
terpretací literárního díla?

Ve druhé a třetí části své práce autorka právě možnosti využití fanfikcí ve
školní praxi (ve složkách jazykové, komunikační a slohové i literární výchovy)
přímo nabízí. K aplikaci fanfikce ve složkách lingvistických si netroufám se vy-
jadřovat, k využití v rovině výchovy literární mám následující:

jako kreativně „využitelná“ mne zaujala a jeví se mi zejména ona složka
či metoda „crossover“, tedy jakási fúze minimálně dvou kánonů, jež však musí
(nebo by měl) uživatel (či „tvůrce“) především suverénně zvládat, tedy porozu-
mět kupříkladu Mladému muži a bílé velrybě by znamenalo, že studující musí
„zvládnout“ též román Melvilův a jeho „filozofii“, aby mohl dospět k nezbyt-
nému průniku obou textů

Pronikání světa reálného a nadpřirozeného má tradici jak v literatuře ev-
ropské (mj. J. Swift), tak i naší české (roboti a mloci K. Čapka, texty K. Micha-
la, M. Ajvaze nebo tvůrčí kreaace I. Vyskočila, Haprdáns zejména), diplomantka
ale (opírajíc se o výsledky výzkumu uveřejněné v publikaci O. Hníka) upozor-
ňuje také na nezbytnou „přítomnost“ dalších či ostatních faktorů vyučovací pro-
ces komplikujících: suchou verbálnost, plané teoretizování, diktování dat, fak-
tů, přejímání hotových informací, nepřipravenost nebo neschopnost pedagoga

reagovat na nové, náhlé, třeba improvizované impulsy ze strany žáků, řídký kontakt s texty, minimum prostoru pro kreativitu, málo kontaktů s „živým“ textem, s příběhem...

Nedomnívám se sice, že by využití fanfikce léčilo vleklé choroby kupříkladu literární výchovy, ale jakýsi silný impuls za nimi rozhodně lze vyčíst: inspiraci ke kreativě, k aktivnímu zapojení účastníka vzdělávacího procesu (žáka) do tvorby, třeba přes amatérské, neumělé, školácké a možná i naivní (nebo i pobuřující) texty. Je přínosné (dle autorky práce, a lze jen souhlasit), že reakce žáků na takovýto „neumělecký“ (neklasický) či spontánně stvořený text mohou být spontánnější, upřímnější, autentičtější než jejich reakce na text „klasický“.

Vedle této „pasívní“, přijímací úlohy recipienta je v práci zmíněna dále i druhá možnost práce s fanfikcí – ona vlastní tvůrčí, kreativní, tedy tvorba textu samotným žákem, předpokládám, že i zde by bylo možno nechat je „zařadit si“ i v textech „klasických“ (viz zmíněný Haprdáns), opakuji jen, že by to opět muselo být podloženo dokonalou (či aspoň odpovídající) znalostí tohoto textu či díla i porozuměním jeho smyslu. Jistě by si takovéto hrátky s texty i „zaplňování bílých míst“ v nich prováděných samotnými žáky zřejmě přála většina pedagogů.

Lze předpokládat, že využití fanfikcí ve vzdělávacím procesu „půjde“ přes množství překážek, jednou z největších může být vedle tradiční obavy z jakéhokoliv vybočení z „osvědčené“ trati strach z nového, nevyzkoušeného, nezakotveného, neověřeného (neprověřeného); důvodem k využití fanfikce by neměl být ani pokus vymanit se z již zmiňovaného chaosu, ale jasný záměr pedagoga vycházející z jeho poučenosti, znalosti, z dobré orientace v problematice. Možná by potom fanfikce nemusely být odmítaným až opovrhovaným náhodným žonglováním, ale pozvánkou k nádherné hře (Vivat Komenský!) plné překvapivých zvrátů i objevů.

Upřímně: přijde mi dosti smutné dospívat k tvořivým buňkám studentské duše takovouto oklikou, ale možná – doba si žádá...

Práci považuji jednoznačně za velmi inspirativní, fundovanou a rozhodně přínosnou, doporučuji ji k obhajobě a navrhuji klasifikovat ji jako výbornou.

V Plzni 4. 6. 2018

Jiří Staněk

vedoucí práce